

NAIT SOEZ'N

Opinieblad voor studerend Groningen sinds 1972 - Jaargang 50 - Nr. 1 - januari 2021

Het leven heeft zin!

**De (ogenschijnlijke)
tegenstrijdigheid van tijd
tijdens coronatijd**

**Tussen
zin en onzin
van de media**

**Het pijnlijke leven
van de mid-twintiger**

**Interview met
Hans Moerkerk**

Hoofredacteur aan het woord

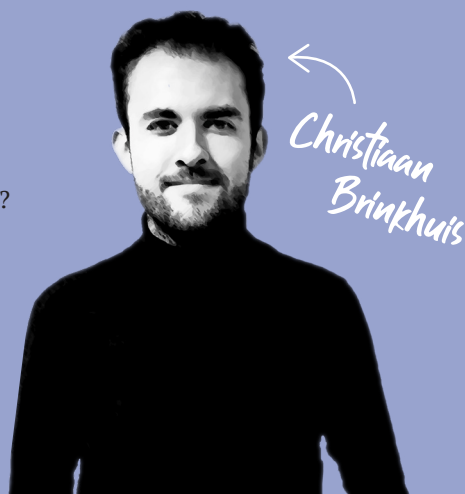
Herdenken

Aan het einde van elk jaar word je weer overspoeld met terugblikken over het afgelopen jaar en komen gebeurtenissen en ontwikkelingen aan de orde die er hun stempel op hebben gedrukt. Voor 2020 staat de coronapandemie met stip op nummer 1, gezien de mate waarin het onze levens verregaand beïnvloedt. Sommige verschijnselen houden hiermee samen, zoals het begin van de grootste economische recessie sinds die van 2008. Dit geldt niet voor andere verschijnselen die we ook in 2020 voorbij hebben zien komen: denk aan de protesten tegen politiegeweld in de Verenigde Staten die uitmondde in een wereldwijde beeldenstorm tegen personen die door de ogen van enkelen worden gezien als oorlogsmisdadigers. Hoe zinnig is een dergelijk iconoclasme geweest? Winston Churchill is in dat opzicht het meest bijzondere geval, aangezien hij juist voorop liep in de strijd tegen de oorlogsmisdaden van het naziregime. Deze strijd, de Tweede Wereldoorlog, eindigde 75 jaar geleden met de val van het nationaalsocialisme.

De vieringen van 75 jaar herdenken en bevrijding hebben op een laag pitje doorgang gevonden of zijn verplaatst naar de toekomst. Eén gebeurtenis, 50 jaar geleden, heeft het sinds jaar en dag evenwel zonder enige vorm van belangstelling moeten doen en daarom wil ik er hier graag aandacht aan besteden. In september 1970 werd de Wet Universitaire Bestuurshervorming aangenomen, die een einde maakte aan de oppermachtige positie van het hoglerarencorps van de Nederlandse universiteiten. Door middel van die wet kregen studenten en andere delen van het personeel ook een stem in de koers die een universiteit moest gaan varen. Velen (menig hoogleraar uitgezonderd) vonden deze democratiseringsslag een bevrijding en waren maar wat blij dat ze ook voor bestuurder konden gaan spelen. Twee decennia later volgden de hogescholen het voorbeeld van de universiteiten.

De zin van de 4 en 5 mei-vieringen ligt in het feit dat we vrijheid niet als een gegeven moeten beschouwen, maar daar eens per jaar speciale aandacht aan dienen te besteden. Zodra mensen iets voor vanzelfsprekend aannemen, verdwijnt de belangstelling. Kijk naar de opkomstpercentages voor allerlei raden van de universiteit en de hogeschool: stemt twee derde van de studenten niet, omdat het niets uithaalt? Hoe zinvol is democratie in het hoger onderwijs nog, als een meerderheid niet vertegenwoordigd wil worden? Wat te denken van een Dag van de Democratie in het Hoger Onderwijs om het vuur van de democratie op te stoken, naar voorbeeld van 4 en 5 mei? Of is dat ook weer onzin en zijn er betere manieren om een verdubbeling in het aantal stemmen te krijgen?

Zin en onzin – dat is het thema van deze Nait Soez’n. Veel leesplezier!

Colofon

De *Nait Soez’n* is sinds 1972 een onafhankelijk opinieblad voor studierend Groningen. Het is een uitgave van de Groninger Studentenbond (GSb).

REDACTIE

Christiaan Brinkhuis (hoofredacteur),
Carlo Baalhuis, Caroline Brinkhuis, Matthias Luijks,
Misha Mans, Nico Wessels, Simone Broekman,
Sybolt Friso, Fleur Renkema.

VORMGEVING / ILLUSTRATIES

Lydwe van Westen

REDACTIEADRES

Muurstraat 16, kamer 17/18
9712 EB Groningen
050 363 4581
redactie@naitsoezn.nl

ACQUISITIE

Adverteren in de Nait Soez’n?
Mail naar extern@groningerstudentenbond.nl

DRUKWERK

Scholma, Bedum

LID WORDEN

Wil je lid worden van de GSb, de behartiger van studentenbelangen in Groningen? Dan kan dat via naitsoezn.nl/lid-woorden/ of via groningerstudentenbond.nl/lid-woorden

DONEREN

Draagt u de Groninger Studentenbond een warm hart toe? Word dan donateur! Kijk op groningerstudentenbond.nl/donateur-woorden

In deze Nait

04

DOOR MISHA MANS
Het leven heeft zin!

09

DOOR FLEUR RENKEMA
**Ongelijkheid is niet onvermijdelijk,
het is een keuze**

12

DOOR CAROLINE BRINKHUIS
**Elke euro zal in zichtbaar verbeterd
onderwijs worden gestopt**

18

DOOR CARLO BAALHUIS
**De verhuurdersvergunning
Een effectief wapen tegen ongewenst
verhuurdersgedrag?**

06

DOOR MATTHIAS LUIJKS
**Tussen zin en onzin
van de media**

11

DOOR SIMONE BROEKMAN
**Het pijnlijke leven
van de mid-twintiger**

16

DOOR SYBOLT FRISO
**De (ogenschijnlijke) tegenstrijdigheid
van tijd tijdens coronatijd**

Elke Nait

19

DOOR CHRISTIAAN BRINKHUIS
INTERVIEW MET HANS MOERKERK

**“Het mag wel weer wat
dynamischer en pittiger”**

23

DOOR MARINUS JONGMAN
Bestuur aan het woord

Het leven heeft zin!

Over de vraag wat de zin van het leven is wordt al eeuwenlang gefilosofeerd. Zoals zoveel interessante vragen is ook dit echter een vraag waar je niet moet streven naar het verkrijgen van een sluitend antwoord. Desalniettemin denk ik dat het bewust, dan wel onbewust, nadenken over en stilstaan bij dergelijke vragen gezond is en een meerwaarde kan zijn voor jouw kijk op de wereld. In de dynamiek van deze tijd heb ik het idee dat dit, soms zelfs in overvloed, ook steeds meer gebeurt. Hoewel de Nederlandse bevolking tot de gelukkigste van de wereld behoort, heb ik de indruk dat mensen zich steeds meer zorgen maken. Is mijn studie wel de juiste keuze geweest? Zal hetgeen ik nu doe mij uiteindelijk bieden waar ik later naar verlang? Heb ik mijn financiën wel op orde? Moet ik niet aan een relatie beginnen? We lijken steeds meer geobsedeerd te zijn door de *must* van het leven van een ‘zinnig leven’, wat dit ook moge zijn. In het verlengde hiervan lijkt men ook steeds meer behoefte te hebben de vraag naar de zin van het leven te kunnen verkennen.

Er is geen keuze zonder verlies.

Tot deze conclusie kwamen ook de heren Matthijs van Nieuwkerk en Fokke Obbema (Volkskrant-journalist en schrijver). Laatstgenoemde heeft vanaf oktober 2018 een veertigtal prikkelende gesprekken gepubliceerd met zeer uiteenlopende gesprekspartners. De eerste vraag luidde telkens: ‘Wat is de zin van ons leven?’ Ook kwam hij aan de DWDD-tafel met een interessante verklaring voor de oplopende belangstelling en het stijgende verlangen naar de zin van het leven. De maatschappij levert volgens Fokkema tegenwoordig nog maar weinig houvast. Religie is grotendeels weggefallen, de gedeelde normen en waarden eroderen en we leven in een individualistische samenleving. Niet dat dit per definitie een negatieve ontwikkeling is, maar het vergroot wel de roep om houvast. De ruimte om je eigen leven in te richten en vorm te geven is namelijk enorm geworden. In de dynamische wereld waarin we leven kan het gebrek aan houvast een gevoel van onrust teweegbrengen. Nu ikzelf in het intermezzo tussen het studerende leven en het leven op de arbeidsmarkt zit, ben ik dit gevoel van onrust en gebrek aan houvast ook zelf meer gaan ervaren. Want, zoals psychiater Jan

Mokkenstrom mooi verwoordt: “Er is geen keuze zonder verlies.” Ik denk dat dit gegeven de oorzaak is van de onrust die ik, en velen met mij, voelen. Men houdt er niet van dingen op te geven of los te laten. Men houdt er niet van keuzes te moeten maken.

Hoewel het zoeken naar een antwoord op de vraag wat de zin van leven is je leven kan verrijken, moet men niet de illusie hebben dat daadwerkelijk een antwoord zal worden gevonden.

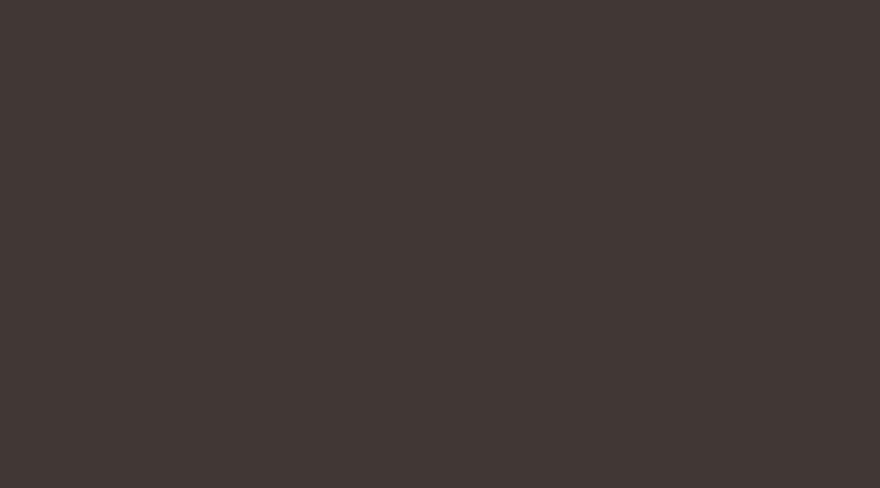
Hoewel het zoeken naar een antwoord op de vraag wat de zin van het leven is je leven kan verrijken, moet men niet de illusie hebben dat ook daadwerkelijk een antwoord zal worden gevonden. Of zoals Mokkenstrom zegt: “De zin is het zoeken naar het antwoord op die vraag.” De jonge Finse filosoof Frank Martela stelt voor de aandacht te verleggen van ‘de zin van het leven’ naar de ervaring van ‘zin’ in je eigen leven. Hier horen ieders eigen hoogstpersoonlijke antwoorden en betekenissen bij. Martela baseert zich hierbij op de zelfbeschikkingstheorie van Edward Deci en Richard Ryan. Deze draait om drie psychologische basisbehoeften: verbondenheid, autonomie en competentie. Wanneer aan deze drie behoeften wordt voldaan, zouden mensen meer welbevinden en zingeving ervaren, en dus meer zingeving in hun leven. Martela voegt hier zelf nog welwillendheid aan toe – goede dingen doen voor andere mensen. Altruïsme voortkomend uit egoïsme zou je kunnen zeggen. Hij concludeert dat, wanneer je opzoek bent naar ‘zin’ in je eigen leven, je deze behoeftes als uitgangspunt kunt nemen en hierop je eigen kernwaarden en innerlijke levenskompas kunt baseren.

Moeten we van onszelf eisen om naar onze volledige potentie te leven en te excelleren op vlakken waar onze kwaliteiten liggen? Of moeten we ons leven juist inrichten naar een meer epicuristische levenshouding, waar gemoedsrust en een toestand van onverstoorbaarheid

het hoogste doel is? Ik betrap me erop dat deze tweestrijd me soms een beklemmend gevoel geeft. Temeer omdat het leven eindig is en per definitie te kort. De harde waarheid die ook in de serie van Fokke Obbema regelmatig naar voren komt is dat het ook zomaar over kan zijn. Het zou natuurlijk mooi zijn dat je het aan het eind van de rit kan concluderen dat je wél tot volle wasdom bent gekomen en het leven zinvol is geweest. Toch deprimeert deze zoektocht mij allerminst. Ik zou niet kunnen wennen aan een leven zonder doel; het idee dat we leven en het daar mee ophoudt. Immers, in de woorden van Nietzsche: “Hij die een reden tot leven heeft, kan vrijwel alle levensomstandigheden verdragen.”

TEKST MISHA MANS

Regelmatig wordt in dit artikel gerefereerd aan de gesprekken die Fokke Obbema heeft gevoerd met zeer uiteenlopende gesprekspartners. De gesprekken zijn stuk voor stuk zeer lezenswaardig. Zij zijn te lezen op het online platform van de Volkskrant. Ook zijn zij gebundeld in het boek *‘De zin van het leven. Gesprekken over de essentie van ons bestaan.’*

Tussen zin en onzin van de media

De Nederlandse media zijn niet bijzonder origineel in het maken van hun redactionele keuzes. De linkse antropoloog en auteur Joris Luyendijk stelde dat de Nederlandse media aangaande het Midden-Oosten vaak de berichtgeving uit de Verenigde Staten (VS) volgen. Luyendijk, een voormalig Midden-Oostencorrespondent, heeft hier gelijk in. Dit geldt niet alleen voor berichtgeving over het Midden-Oosten, maar ook over andere onderwerpen. (Tevens vond Luyendijk dat de media in de regel niet slaagde de nuances van de problematiek in het Midden-Oosten goed over te brengen.) Het voorbeeld dat ik als eerste wil bespreken is het slaafse napraten van de Amerikaanse establishmentmedia over Donald Trump.

Ik hoop dat je, ongeacht je positie over Trump, kunt erkennen dat er feiten zijn. De berichtgeving over Trump is óf feitelijk óf onjuist. Feiten bestaan: ongeacht of Kellyanne Conway met *alternative facts* komt of Joseph Biden zijn vrouw en zijn zus door elkaar haalt.¹ De zus van Biden is zijn zus en gelukkig niet zijn vrouw. Feiten zijn feiten.

Trump werd en wordt beschuldigd van samenspannen met de Russen. Hiernaar is een uitgebreid onderzoek gedaan. De media beschuldigen Trump hier nog steeds van.² Dit is simpelweg feitenvrij. Special prosecutor Robert Mueller (bijgestaan door een team dat Trump hekelde) concludeert: ‘...*the investigation did not establish that members of the Trump Campaign conspired or coordinated with the Russian government....*’ ‘Not,’ het staat er echt. Dan zul je denken: als een onderzoek dit concludeert hoe kunnen de media dit dan naast zich neerleggen? Is deze zin weggestopt in een voetnoot op pagina 350? Nee, dit is gewoon pagina 2 (!) van deel 1 van het onderzoeksrapport. Is deze bron onvindbaar? Moeten de Nederlandse media vertrouwen op de Amerikaanse media - met alle vooroordelen die daarbij horen? Deze bron is gewoon gepubliceerd door de Justice Department en vrij toegankelijk online. Kennelijk was dit ook voor het verschijnen van het rapport reeds bekend. De Democratische insider, CNN-commentator Van Jones, die Trump op CNN veelvuldig hekelde om zijn vermeende vriendschap

met Poetin, zei: ‘*The Russia thing is just a big nothing burger.*’³ CNN-redacteur John Bonifield stelde ook dat CNN geen bewijs had en dat CNN Trump beschuldigde van samenspannen met de Russen, enkel en alleen voor de kijkcijfers. Je kunt de beelden zelf bekijken.⁴ Veel berichtgeving over Trump is onzin, want deze berichtgeving verwijst steeds naar het vermeende edoch compleet denkbeeldige ‘feit’ (of beter ‘vermoeden’) dat Trump met de Russen zou hebben samengespannen. Nepnieuws dus.

Tevens: als Trump zo op de handen van de Russen was, waarom heeft die dan 52 (!) maatregelen genomen tegen Rusland?⁵ Maatregelen van velerlei aard: sancties tegen bedrijven en individuen en het bemoeilijken van een deel van de export naar en import uit Rusland. Dit terwijl de Russische economie het erg lastig heeft, mede dankzij de lage olieprijs en de steeds langer wordende sanctielijst. Trump is natuurlijk gewoon een Russische marionet, dat las ik in een ‘kwaliteitsmedium.’

De Nederlandse media besteedt daarentegen nauwelijks tot geen aandacht aan misstappen van de Biden-clan. Hoe vaak hoor je de Nederlandse media over het feit dat Biden de Oekraïense president onder druk heeft gezet om de aanklager te ontslaan die zijn zoon Hunter en het bedrijf waarvoor hij werkte, Burisma, onderzocht wegens corruptie? Biden heeft dit zelf toegegeven tijdens een bijeenkomst van de Council on Foreign Relations: ‘*You are not getting the billion I am leaving in six hours if the prosecutor is not fired, you are not getting the money. Well son of a b*tch. He got fired.*’ Dit is een evidente *quid pro quo*. Een voor wat hoort wat. Het is belangrijk dat de media feitelijk rapporteren, maar als dat al niet lukt.... Voor of tegen Biden maakt niet uit, feiten doen er toe. Zal Biden corrupter zijn dan andere politici? Dat weet ik niet. Maar als dit niet op corruptie lijkt dan weet ik niet wat er nog wel op lijkt. De balans in de media lijkt ver te zoeken.

Als de Nederlandse media alleen hun Amerika-berichtgeving niet op orde hebben, dan was dit misschien wel te vergeven. Veel journalisten werken veel uren voor weinig geld. Weinigen hebben nog een vaste aanstelling. Al met al zijn er redenen om het falen van de journalistiek met de mantel der liefde te bedekken en natuurlijk gaan er ook dingen goed.

Het tweede probleem is dat bijna al het nieuws simpelweg gebaseerd is op de waan van de dag en dat

langetermijnschetsen en zinnige analyse ontbreken. Dit probleem wordt ook wel erkend door veel journalisten; vandaar initiatieven zoals *De Correspondent*. De mediakritiek van de linkse emeritus hoogleraar en historicus Maarten van Rossem is ook verhelderend (als een ieder zijn woorden ter harte had genomen had ik dit stuk niet geschreven). Hij benoemt onder andere dat de focus van de media vaak niet ligt daar waar je hem gezien de feiten zou verwachten. Zinnige analyse is een onderdeel van een goed functionerende media. Meegaan in de waan van de dag hoort daar niet bij.

De talkshows? In tien minuten complexe problematiek bespreken... Dat kan natuurlijk niet. De onderwerpen in de talkshows... Ja, dat is smaak, maar zijn dat echt de onderwerpen waar het om gaat. Gaat het om een of andere splintergroep? Of worden de serieuze systeemrisico's besproken? Als je tv kijkt, heb je dan het idee dat je je tijd nuttig besteedt? Ik zeg niet dat alle media onzin zijn. Ik denk dat kritische (en op feiten gebaseerde) journalistiek noodzakelijk is voor een functionerende democratie. Journalistiek is de vierde macht. Kortom, erg belangrijk. Dan moeten ze het wel waarmaken...

Kritische journalistiek is noodzakelijk voor een functionerende democratie

Dit alles houdt niet in dat alles wat in de krant staat onzin of onwaar is. Dat is gelukkig niet het geval. De media zitten tussen de zin en onzin. Het is onzin om op de zogenaamde kwaliteitsmedia te vertrouwen om om te weten wat de waarheid is: die zaten er met Irak en de massavernietigingswapens en Trump en Rusland naast. Het is nogal een vergissing om de leider van de vrije wereld ervan te beschuldigen een mol van Poetin te zijn. Je zou denken dat, als men dit verkondigt, er harde bewijzen zijn. Waren het niet de media die zo kritisch waren op de Irakoorlog? Oef. Waren

het de media, die ons tijdig wezen op de structurele problemen in Griekenland? Oef. Waren het de media die *Prism* ontdekten of was het Snowden die lekte? Oef. Waren het de media die de verkiezing van Trump aan zagen komen? Oef. De pers is niet goed in het onderscheid maken tussen zin en onzin. Wat heeft de pers ons wel gebracht? Het liefdesleven van allerlei bekende personen. Dat is natuurlijk erg belangrijk en absoluut niet schadelijk: vraag maar aan Prinses Diana. Eén ding weet je zeker: de Nederlandse media berichten liever over het liefdesleven van Gordon dan over de structurele risico's van de euro. Problemen met de euro kunnen ons allemaal raken (zie de boeken van Arno Wellens). Het liefdesleven van Gordon gaat ons niks aan: dat is aan hem. Wel moeilijk voor de media... Oef. De media zouden onderscheid moeten maken tussen zin en onzin; hun evidente falen is betreurenswaardig. Dan is deze taak nu aan ons. Dit is iets wat we gezamenlijk moeten doen in een open en vrij debat. Maar als iemand weer over de kwaliteitskranten begint, zoals de *New York Times* of de *Washington Post*, die er naast zaten over Irak, Biden en Trump, geef me dan een teiltje.

TEKST MATTHIAS LUIJKS

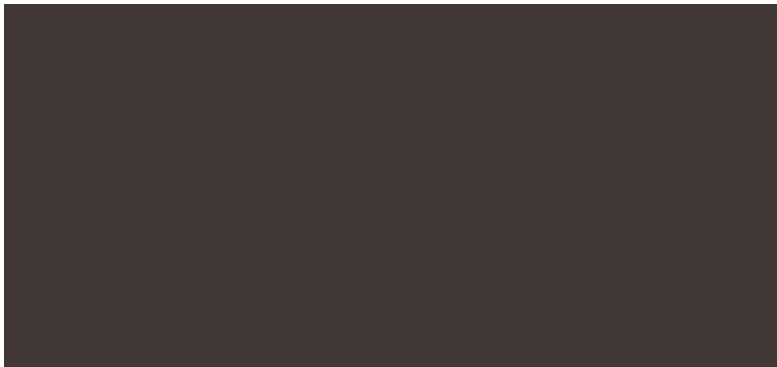
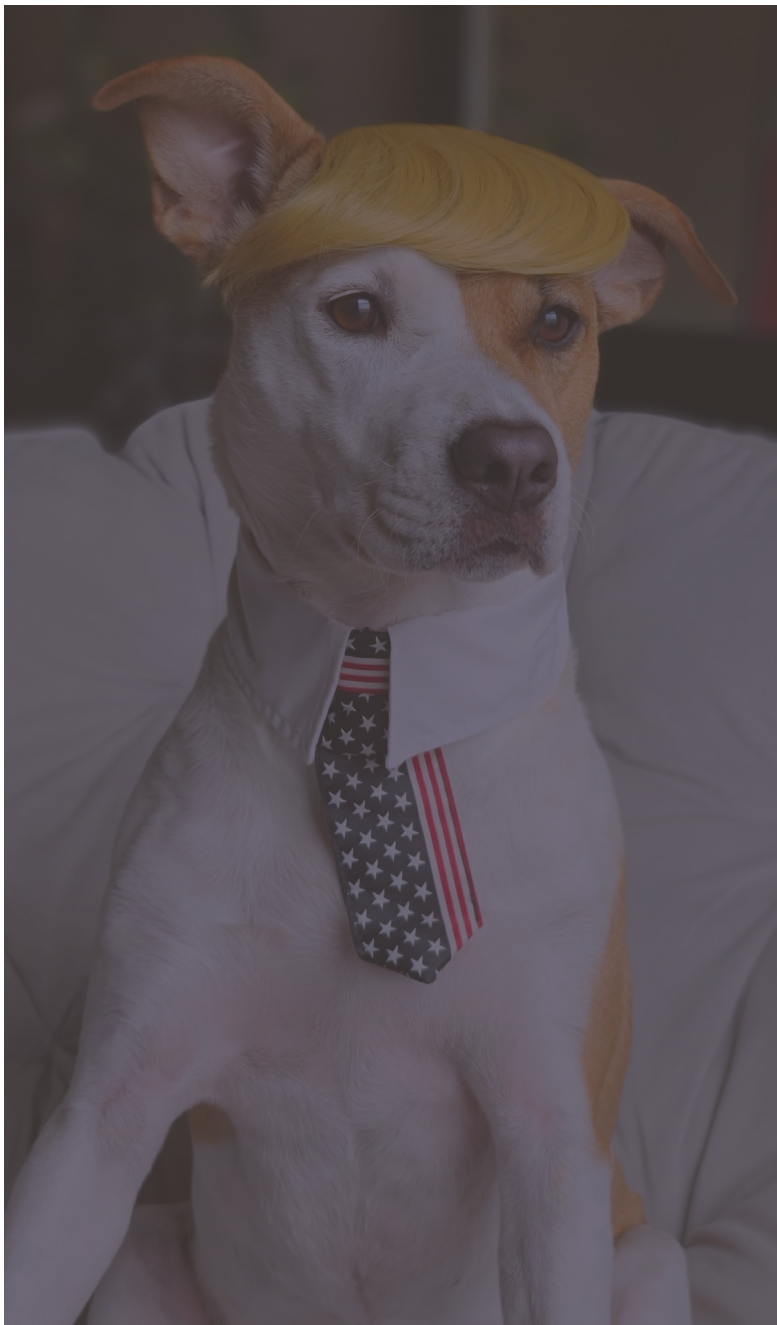
¹ In het volgende filmpje van persbureau Reuters haalt Biden zijn zus en zijn vrouw door elkaar: https://www.youtube.com/watch?v=wacY29iMuUs&ab_channel=Reuters
We vergissen ons natuurlijk allemaal wel eens.

² Google: 'Trump Russian agent' of volg aandachtig de media en dan zie je dat die beschuldiging vaak weer opduikt.

³ Project Veritas <https://www.projectveritas.com/news/van-jones-russia-is-nothing-burger-american-pravda-cnn-part-ii/>
Project Veritas heeft een rechtse bias. De beelden echter spreken voor zich zelf.

⁴ Project Veritas <https://www.projectveritas.com/news/van-jones-russia-is-nothing-burger-american-pravda-cnn-part-ii/>

⁵ Brookings Institute <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2018/09/25/on-the-record-the-u-s-administrations-actions-on-russia/>

ONGELIJKHEID IS NIET ONVERMIJDELIJK

HET IS EEN KEUZE

Terwijl ik dit schrijf, staan wereldwijd alle kranten er vol mee: de Verenigde Staten bereiden zich voor op de verkiezingen in november, in het midden van de coronacrisis. Spannende verkiezingen, waarbij een tweede termijn voor Trump nog zeker niet is uitgesloten. Hoewel het super interessant zou zijn om te kijken naar de gevolgen van zijn coronabeleid de afgelopen maanden, wil ik nu focussen op iets anders: de economie. Natuurlijk zijn er andere economisch conservatieve presidenten voor Trump geweest, maar hij is speciaal. Hij heeft het voor elkaar gekregen om met zijn opvallende beleid de verschillen tussen arm en rijk groter te maken dan ooit. Uit nieuwsgierigheid naar de zin en onzin rondom dit controversiële economische beleid las ik een boek van Joseph E. Stiglitz. Deze Nobelprijswinnende econoom beschrijft hoe Trumps beleid funest is gebleken voor de midden- en lagere klassen in de Verenigde Staten.

Stiglitz is een Amerikaanse econoom die heeft gewerkt als hoofdeconoom van de Wereldbank. Ook was hij een van de hoogste economische adviseurs van Bill Clinton. Ondanks zijn rol als prominent adviseur was Stiglitz erg kritisch over Clinton's beleid, zowel economisch als politiek. In zijn boek *People, Power, and Profits* uit 2019 legt Stiglitz uit hoe het Amerikaanse kapitalisme onder Clinton is uitgegroeid tot een systeem dat alleen gunstig is voor de rijken, en het de midden- en lagere klassen in de steek laat. Trumps beleid, waarin de vrije markt het uitgangspunt is, heeft niet alleen de ongelijkheid op economisch vlak verhoogd. Ook op het gebied van gender, onderwijs, gezondheid en etniciteit nam de ongelijkheid toe. Trump viel bovendien niet alleen de Amerikaanse bevolking

aan met belastingverlagingen waar uitsluitend de rijken van profiteerden. Hij verlaagde ook het algehele welzijn van de Amerikaanse bevolking door bijvoorbeeld de wetenschap achter klimaatverandering en het coronavirus te negeren. En dan heb ik het nog niet eens over alle leugens, halve waarheden en alternatieve feiten.

Het beste voorbeeld volgens Stiglitz van hoe de vrijemarktideologie heeft gefaald, is de financiële crisis in 2008. Ondanks dat de banken grote financiële risico's namen en daardoor de crisis veroorzaakten, waren ze de eerste groep die financiële steun ontving van de overheid. Met meer dan vijf lobbyisten per zetel in het Congres hadden de tien grootste Amerikaanse banken meer directe politieke invloed dan 250 miljoen Amerikanen. De grote macht van de banken komt niet dankzij, maar ondanks de steun die ze krijgen van de overheid. Banken kunnen enorme invloed uitoefenen door te sjoemelen met rentes, de wisselkoers en olieprijs. Ze lopen hierbij geen risico, omdat de overheid de verliezen toch altijd wel zal dekken. Ze worden weinig tot niet gereguleerd, waardoor ze makkelijk kunnen gokken met het geld van de belastingbetaler. Tijdens de coronacrisis gebeurde iets vergelijkbaars: de werkloosheid stijgt enorm, er zijn al meer dan 200.000 doden gevallen in de VS, maar financiële steun vanuit de overheid voor de mensen die hun baan verloren is nergens te bekennen. Een deel van de Amerikaanse huishoudens heeft in maart eenmalig 1.200 dollar ontvangen, wat natuurlijk een druppel op een gloeiende plaat is. Dit terwijl de banken en multinationals rustig hun gang kunnen blijven gaan. Door dit uit de hand gelopen kapitalisme zijn wederom

de midden- en lagere klassen de grootste slachtoffers van de crisis. Stiglitz is ervan overtuigd dat deze tijden vragen om een nieuw systeem, een hervormd kapitalisme. Een sterke overheid die zich actief bemoeit met de markt en werkgelegenheid. Een overheid die zijn bevolking actief ondersteunt. Niet alleen in de vorm van sociale zekerheid, maar ook met gezondheidszorg, onderwijs, huisvesting en pensioenen. Om deze verandering tot stand te brengen, zijn er electorale hervormingen nodig. Een hoop. Velen herinneren zich nog de verkiezingen tussen Trump en Clinton in 2016, waar de meerderheid van de stemmen naar Clinton ging maar Trump de verkiezingen won door een meerderheid van de beschikbare kiesmannen te veroveren. Hetzelfde gebeurde in 2000, waarbij Al Gore verloor van Bush.

Naast electorale hervormingen legt Stiglitz een duidelijke nadruk op economisch hervorming. Zijn ideeën lijken erg op die van Keynes, de econoom wiens ideeën het uitgangspunt vormden van het beleid van president Franklin Roosevelt, die de Verenigde Staten uit de Grote Depressie sleepte. Keynes adviseerde namelijk om te investeren en werkgelegenheid te creëren, in plaats van te bezuinigen. Door in tijden van crisis - dus ja, ook nu - te investeren in bijvoorbeeld grote infrastructuurprojecten, creëer je werkgelegenheid. Meer inkomsten voor zij die hun baan verloren zijn. Het werkt. Het is bewezen. Kijk maar naar de economische groei na de Grote Depressie. Waar wachten ze in de VS nog op om eens te kiezen voor het welzijn van de grote meerderheid?

TEKST FLEUR RENKEMA

Het pijnlijke leven van de mid-twintiger

Misschien weet je het nog wel, je moest naar de supermarkt om nog even snel wat boodschappen te doen en eenmaal daar dartelde er een klein kind met zijn of haar kleine winkelkarretje wat onhandig door het gangpad waar jij toevallig ook net stond. Een kleine seconde later kwam een ouder, enigszins buiten adem, er met een overvolle boodschappenkar achteraan. “Pas je een beetje op voor die meneer/mevrouw?” werd er naar het kind geroepen. Je stond er een beetje van te kijken... Het was de eerste keer dat iemand je in zo’n situatie aansprak met meneer of mevrouw, in plaats van met jongen of meisje. Het was de eerste keer dat je door de buitenwereld werd gezien als een volwassen persoon, in plaats van als een kind.

In oktober dit jaar ben ik 24 geworden en intussen ben ik er dus wel aan gewend dat ik met ‘mevrouw’ of met ‘u’ word aangesproken in de supermarkt of op andere openbare plekken. Sterker nog, ik zou het inmiddels misschien zelfs als belediging zien als een ouder tegen zijn of haar onhandige kind zou zeggen: “Pas je een beetje op voor dat meisje daar?” In mijn werk in de huiswerkbegeleiding en tijdens mijn stages op de middelbare school word ik door de leerlingen ook al standaard aangesproken met mevrouw. Maar goed, daar is het natuurlijk ook normaler. Toch voelt het soms ook nog wat onwennig dat ik inmiddels door het leven ga als ‘(me)vrouw’ en niet als meer ‘meisje’. Ik voel me niet hetzelfde als hoe ik als kind tegen jonge mensen van in de twintig aankeek. Die hadden de boel al op een rijtje, dacht ik altijd. Die wisten hoe de wereld in elkaar zat. Inmiddels moet ik altijd ietwat ongemakkelijk lachen als ik terugdenk aan hoe ik als puber tegen de jongvolwassen mensen aankeek. Hoe ouder ik word, hoe meer ik erachter kom dat iedereen maar wat doet en dat mensen bovendien het overgrote deel van de tijd zelf ook geen idee hebben wat ze nou precies aan het doen zijn. De ‘volwassenen’ van deze wereld hobbelen ook maar wat door het leven.

Een klein jaar geleden werd ik door een leerling alleen aangesproken met ‘u’ en ‘mevrouw’ op een moment dat ik dit eigenlijk niet zo wenselijk vond. Ik was toen op de oud-leerlingenmarkt van mijn oude middelbare school om wat te vertellen over mijn studie. Als eerstejaars masterstudent twijfelde ik of ik niet ook al een beetje te oud begon te worden voor deze ‘oud-leerlingenmarkt’. Het antwoord op deze vraag kreeg ik toen een leerling mij een vraag stelde en me daarbij aansprak met ‘u’. Au... In deze setting vond ik dat toch wel een beetje pijnlijk. Ik zat daar als oud-leerling, dus al die scholieren (uit klas 4) wisten dat het leeftijdsverschil niet heel groot kon zijn. Maar als masterstudent was ik in hun ogen blijkbaar toch echt de ‘mevrouw’, en niet de ‘jonge, wilde student’. Ik was niet meer de twintiger die aan kwam zetten met wilde verhalen over haar studentenleven. Ik was de twintiger die al bijna klaar was met haar studie en in de ogen van pubers geen tijd meer had voor dat soort gekkigheid (alsof mensen die ouder zijn dan 21 niet meer van een feestje houden).

Bij mijn werk in de huiswerkbegeleiding merk ik het ook steeds meer. De eerste paar keren tijdens examentrainingen of huiswerkbegeleiding zagen de leerlingen mij wel als volwassen persoon, maar ook nog echt als student. De student die zelf ook nog regelmatig een potje van haar leven maakte. Maar inmiddels begint dat toch echt te veranderen. Ik word steeds meer de volwassen vrouw uit de ‘grote mensenwereld’ en steeds minder de jongvolwassen vrouw die nog niet zo heel lang geleden in hun schoenen stond. Je bent, met andere woorden, oud genoeg om aanzien te hebben, maar te oud om nog ‘cool’ te zijn. Niet dat cool gevonden worden door pubers nou mijn ultieme doel is in het leven, maar dat de overgang van ‘jonge, wilde student’ naar ‘saaie, serieuze volwassene’ zo snel en ook vooral zo plotseling zou komen, vond ik toch wat confronterend.

Als je zo tegen het einde van je studie aan zit, lijkt de rest van de wereld ook ineens van je te verwachten dat je je nu echt volwassen gaat gedragen. Heb je nu toevallig je favoriete maar ook enigszins vertrapte sneakers aan? Laat die maar in de kast staan als je naar je werk of je stage gaat. Net als die lekkere warme trui die al iets te vaak de binnenkant van je wasmachine gezien heeft. En dat ene shirt van je favoriete band of je lievelingsserie? Draag die ook maar in je vrije tijd. En heb je toevallig nog een nieuw notitieblok nodig? Koop dan ook maar de neutrale blauwe of zwarte, in plaats van de roze met skateboardende dinosaurussen of de mintgroene met dansende eenhoorns (ja mensen, er bestaat zowaar een Nederlands woord voor *unicorn*).

Als je langzaam toetreedt tot de ‘echte grotemensenwereld’, merk je ook echt dat je kledingstijl verandert, niet omdat je op je oude kleding bent uitgekeken, maar meer omdat het niet meer past bij je levensstijl. Zeker als docent word je geacht om je enigszins neutraal te kleden. Dit resulteert erin dat elke docent zich op ongeveer dezelfde manier kleedt. In de periode oktober tot en

met maart (het overgrote deel van het schooljaar dus), draagt elke vrouwelijke docent ongeveer dezelfde outfit: een lang, grof gebreid vest (of juist een korte, fijngebreide variant) met een blousje eronder, een donkerblauwe spijkerbroek en degelijke (vaak cognackleurige) enkellaarsjes. De ‘alternatieve’ vrouwelijke docent draagt tijdens deze periode een trui of shirt met lange mouwen en een Desigual-achtige print. Voor mannelijke docenten is de sneaker vaak nog wat meer geaccepteerd. Al kiezen zij vaak ook voor de semi-chique variant met suède en neutrale kleuren. Fijn gebreide kleding, zoals vestjes en pullovers, doen het bij mannelijke docenten ook vaak goed. Overhemden zijn ook populair bij mannelijke docenten. Hierin kiest de ene docent vaak voor het overhemd in een neutrale kleur, terwijl de ander juist kiest voor een overhemd met een (iets te) hysterische print. Als ik mezelf vergelijk met die ‘gekke leraren’, dat kom ik al vrij snel tot de conclusie dat ik me vrijwel exact hetzelfde kleed. Begin ik dan toch langzaam te veranderen in die twintiger die alles op een rijtje heeft? Soms vrees ik het ergste.

TEKST SIMONE BROEKMAN

De ‘volwassenen’ van deze wereld hobbelen ook maar wat door het leven

Elke euro zal in zichtbaar verbeterd onderwijs worden gestopt

Duizend studenten. Dat is het geschatte aantal studenten dat in 2018 aan de Rijksuniversiteit Groningen begon met de bachelor Psychologie. Maar liefst 700 studenten in de Engelstalige variant en 300 studenten die deze studie in het Nederlands gingen volgen. Deze getallen waren blijkbaar schrikbarend genoeg om vanaf 2019 een selectieprocedure te laten plaatsvinden waarbij het maximumaantal 600 studenten beslaat. In 2018, toen ik begon aan de opleiding, moest je echter meedoen aan een matchingprocedure. Door middel van je prestatie op toetsen werd gekeken of de opleiding bij je zou “matchen”. Maar wanneer bleek dat je niet goed bij de opleiding zou passen, mocht je toch de studie gaan volgen. Met andere woorden: het aantal aanmeldingen overschreed de maximale capaciteit, omdat iedereen dat jaar gewoon de opleiding mocht volgen. En wanneer de maximale capaciteit overschreden wordt, gaat vanzelfsprekend de kwaliteit van het onderwijs ook omlaag.

Er zijn nu te veel studenten ten opzichte van het aantal docenten binnen de opleiding Psychologie en dat is te merken. Zo kreeg ik eind augustus een mail vanuit de opleiding, gericht aan alle studenten die in september met hun scriptie wilden beginnen, met de vraag of wij allemaal nog eens goed na wilden denken over of wij wel écht in september moesten beginnen met de scriptie of dat dat ook wel later zou kunnen. De reden: “Er zijn niet genoeg supervisors voor alle studenten die zich nu hebben aangemeld voor het starten van hun scriptie in blok 1A”. Voor onze scriptie moesten wij 40 onderwerpen rangschikken en het was duidelijk dat deze onderwerpen sterk waren gebaseerd

op de supervisors die ze nu wél hadden. Er was namelijk een eenzijdig aanbod, zodat sommige velden uit de psychologie oververtegenwoordigd waren. Denk daarbij aan cognitieve psychologie, sociale psychologie en experimentele psychologie. Maar er waren amper onderwerpen voor de velden waarvoor over het algemeen juist de meeste interesse is, namelijk klinische psychologie en klinische neuropsychologie. Door het grote aantal studenten mogen we al niet zelf een onderwerp bedenken, dus zorg er dan tenminste voor dat de lijst met onderwerpen waar we wel uit mogen kiezen divers is, zodat er voor ieder wat wils is.

Wanneer je denkt dat je wel verzekerd bent van een master als je eenmaal binnen bent bij deze opleiding, ben je helaas te naïef. Vanaf studiejaar 2021-2022 worden er beperkingen gelegd op het aantal studenten dat een master in de psychologie mag volgen. Dit is uiteraard ingevoerd wanneer die duizend studenten aan hun master zouden gaan beginnen, want die ronden hun bachelor dit academisch jaar af wanneer ze geen studievertraging hebben opgelopen. Over wat voor capaciteitsbeperkingen spreken we dan? Stel dat, in een plausibel scenario, van die 1000 studenten tijdens de bachelor

300 zijn afgevallen. Dan houden we nog zo’n 700 studenten over die in september 2021 willen beginnen met hun master. Waar heeft de universiteit plek voor? Voor precies 392 studenten. Ofwel, misschien kan de helft van de studenten niet de master volgen die hij of zij het liefst zou willen. In het document met uitleg over deze nieuwe regeling wordt zelfs vermeld dat er niet genoeg docenten zijn voor alle studenten die een master in de psychologie aan de RUG willen volgen en dat de universiteit er op dit moment en in de nabije toekomst ook niet voor kan zorgen dat er extra personeel aangesteld wordt. Lachend maar serieus zei onze studieadviseur bij het introductiecollege van het huidige academische jaar ook dat we er goed aan doen om naar masters buiten Groningen te kijken, omdat de kans dat we hier worden toegelaten niet erg groot is. De universiteit wil zoveel mogelijk studenten werven, maar tegelijkertijd moet zij een verkooppraatje houden voor andere universiteiten, omdat hier niet genoeg plek is. Deze voorbeelden zijn het gevolg van een op veel grotere schaal genomen beslissing, namelijk de afschaffing van de basisbeurs. Toen vijf jaar geleden het leenstelsel werd afgeschaft, waarbij iedere student maandelijks een bedrag op zijn of haar rekening gestort kreeg

om de studie mee te financieren, kwam daarvoor het leenstelsel in de plaats. Ofwel, een hoop meer schulden voor elke student, want die moest nu een stuk meer lenen dan voorheen. De belofte die werd gemaakt bij de afschaffing van de basisbeurs was als volgt: elke euro die nu geleend moest worden zou in verbetering van de kwaliteit van het onderwijs gestopt worden. Al deze euro’s samen zijn nu goed voor een bedrag van zo’n 2,3 miljard euro. Elke hogeschool en universiteit heeft een plan moeten indienen waarin staat hoe zij het geld gaan investeren, waardoor wij als studenten zichtbaar verbeterd onderwijs moeten merken. De NOS heeft dit voor elke hogeschool en universiteit in Nederland overzichtelijk in kaart gebracht en de RUG heeft volgens deze website twee hoofddoelen: “meer en betere begeleiding van studenten” en “passende en goede onderwijsfaciliteiten”. Dit eerste willen zij realiseren doordat er een dyslexie- en dyscalculiecentrum en meer studentpsychologen komen. Het tweede doel zou behaald moeten worden door extra onderwijsruimtes, voor kleine en grote groepen en voor fysieke en digitale colleges en examens.

Daarnaast wordt er geïnvesteerd in digitaal leren en toetsen. Wanneer ik het plan voor de Faculteit van Gedrags- en Maatschappijwetenschappen lees, staat er helemaal niks over het aanstellen van extra docenten. Niks! Dit komt deels doordat de kwaliteitsafspraken steeds voor vier jaar gemaakt worden, waarbij docenten van het geld wel een korte aanstelling zouden kunnen krijgen, maar na vier jaar zouden zij wellicht ontslagen moeten worden, omdat er niet genoeg geld is voor het aanbieden van een vast contract. Zo heb je dus voor vier jaar genoeg docenten, maar na die vier jaar ontstaat weer een tekort en dan ben je weer terug bij af. In het plan wordt wel beschreven dat docenten een training moeten krijgen over hoe ze feedback geven op studenten en dat er meer *e-learning* moet komen, maar daar blijft het ook bij. Van mij de vraag of deze plannen al gerealiseerd zijn (ik

De universiteit wil zoveel mogelijk studenten werven, maar tegelijkertijd moet zij een verkooppraatje houden voor andere universiteiten, omdat hier niet genoeg plek is

kan niks vinden over een dyslexie- en dyscalculiecentrum) of dat deze nog in de laatste maanden van 2020 volbracht moeten worden, maar dat laatste lijkt me niet heel waarschijnlijk.

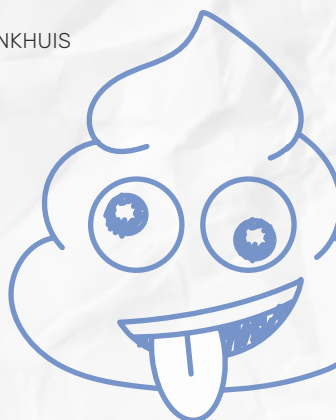
Het coronavirus heeft vermoedelijk roet in het eten gegooid en daarom zijn de plannen gewijzigd. De focus ligt nu meer op het verbeteren van het online onderwijs, zoals het begeleiden van docenten bij het geven daarvan. Het bouwen van extra studieplekken is nu uit het plan geschrapt om meer geld vrij te maken voor deze ondersteuning. Veel studenten hebben aangegeven dat zij een verlaging van het collegegeld willen voor dit academisch jaar, of een deel van het collegegeld terug willen van afgelopen studiejaar, omdat door COVID-19 vrijwel al het onderwijs online werd (of ‘hybride’ onderwijs zoals de RUG het graag noemt). Hierdoor zou de kwaliteit van het onderwijs zijn gedaald. Hierover is een petitie rondgegaan en ondertekend door ongeveer 55.000 studenten, waarna deze is overhandigd aan de minister van Onderwijs, Ingrid van Engelshoven. Zij reageerde hierop dat online onderwijs helemaal niet goedkoper is dan regulier onderwijs en dat daarom het collegegeld niet omlaag kan. Het betaalde collegegeld moet namelijk geïnvesteerd worden in betere begeleiding van studenten en docenten en in de middelen die nodig zijn om goed online les te geven. Het is alleen nog maar de

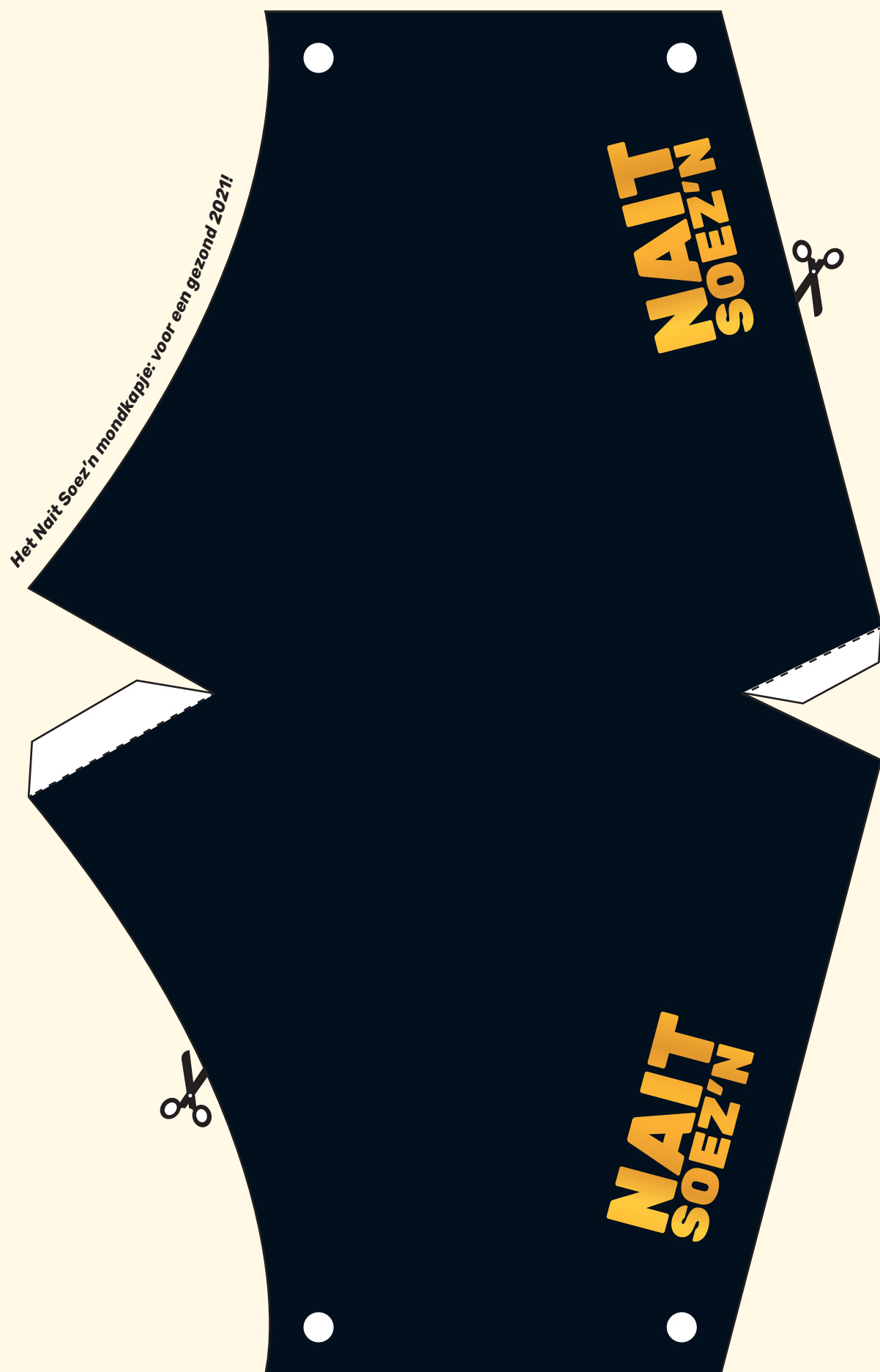
vraag wanneer wij daadwerkelijk gaan merken dat het online onderwijs beter gaat dan het afgelopen halfjaar.

Momenteel krijgen alleen de studenten die door het coronavirus niet op tijd konden afstuderen, doordat ze bijvoorbeeld geen stage konden vinden, een deel van het collegegeld terug. In mijn optiek is deze manier van werken niet het voorkomen van studievertraging (dit zegt de minister te doen door te investeren in het online onderwijs), maar juist het achteraf behandelen van de pijnlijke gevolgen. Zoals het nu lijkt krijgen we namelijk pas compensatie als het al te laat is.

We zullen vast en zeker zo snel mogelijk beter online onderwijs meemaken, maar momenteel zijn wij wel de dupe van het proces waarin het nog niet goed gaat. Het is erg jammer dat daar niet tijdig voor wordt gecompenseerd. Misschien nog een keer een petitie overhandigen aan de minister van Onderwijs?

TEKST CAROLINE BRINKHUIS

De (ogenschijnlijke) tegenstrijdigheid van tijd tijdens coronatijd

In februari ben ik gaan samenwonen, in een huis met een tuin. Als dat laatste niet zo bijzonder klinkt, weet de zoonaanbiddende en barbecueënde student wel beter. Maar een maand later, zo ergens halverwege maart, bleek ons stukje privégroen al helemaal een voorrecht te zijn. Tijdens de toen afgekondigde ‘intelligente lockdown’ ging ik namelijk liever niet vaker de straat op dan strikt noodzakelijk. Dan was het dus extra fijn om in alle vrijheid via de achterdeur te ontsnappen aan het soms beklemmende binnen-zijn.

Ergens aan het einde van de zomer, toen die intelligente lockdown langzaamaan (aanzienlijk) werd versoepeld, sprak ik met iemand over die eerste coronagolf. Haar bevindingen: “De dagen voelden opeens zo lang! Normaal gezien vloog ik dagelijks van hot naar her in de binnenstad, maar nu vervielen de meeste afspraken of woonde ik ze thuis vanaf de bank bij. Het afgelopen halfjaar is de tijd echt voorbijgekropen.”

Haar ervaring kan niet meer tegengesteld zijn aan de mijne. Sinds die beruchte week in maart, is de tijd voor mijn gevoel voorbijgevlogen als zo’n voorbijracend koppel van middelbare leeftijd op hun elektrische fiets. Alle dagen leken op elkaar. Opstaan, wat aan het werk, even pauze, weer wat aan het werk, ’s avonds niks bijzonders, *repeat*. Tussendoor was er weinig afleiding, waren er weinig bijzondere activiteiten om naartoe te leven en bestond het contact met de buitenwereld uit al dan niet zakelijk *ge-zoom* en *ge-meet*.

Je zou dan inderdaad zeggen dat de dagen maar traag optellen in zo’n situatie van uitzichtloosheid, maar de monotone voorjaarsmaanden zorgden er voor mij voor dat ik de tel van de dagen en weken juist steeds meer kwijtraakte. In het begin hield ik de tijd steeds bij in termen van ‘weken na die bewuste persconferentie’. Maar na een maand of 3 stond ik ervan te kijken dat we plotseling alweer 12 weken verder waren. Was het nu al *juni*? Waar was maart gebleven? Voor mijn gevoel hebben zowel april als mei allebei niet veel langer geduurd dan een week.

Dit zorgde ervoor dat de zomerperiode ook wat vreemd begon. Normaliter bereidde je je na je laatste tentamens voor op de tofste reizen en stond je overal en nergens te dartelen op de festivalweides. Nu sloot je op een bepaalde juniavond je laptop af om de volgende ochtend plotseling te beseffen dat dit je laatste deadline was geweest. Goed, in juli en augustus leek alles weer wat beter te gaan en was er de ruimte om er alsnog een mooie

zomer van te maken. Het ging zelfs zóveel beter dat ik ergens in juli nog de lichte hoop had dat mijn geplande uitwisseling naar Durham in dit semester misschien nog door kon gaan – domme ik.

Nu het – op moment van schrijven – alweer halverwege oktober is, en we gevoelsmatig weer terug zijn bij begin maart, begon ik steeds meer te bezinnen over mijn tijdsbesef in deze coronatijd. Hoe ziet de wereld er de komende tijd uit? Vliegt de tijd straks weer voorbij, en is het straks weer binnen een oogwenk plotseling juni? Is het juist goed dat deze periode zo snel mogelijk voorbijgaat, of is dat ergens weer zonde van de tijd?

Laatst besepte ik dat mijn trage tijdsbeleving, en de ogenschijnlijk tegenovergestelde ervaring van mijn gesprekspartner, misschien helemaal niet zo tegengesteld zijn. Aan het begin van de lockdown leken de dagen inderdaad vooral leeg te zijn. Vol te maken met activiteiten, achterstallige klusjes en wensen, extraatjes en vergeten hobby’s waar ik normaal ‘geen tijd’ voor had. Nu leek dat allemaal prima mogelijk, want je had toch veel minder te doen. Hoewel de tijd op week- en maandniveau voorbijroetsjte, waren de individuele dagen vooral blanco en vol mogelijkheden. Was er nu weinig tijd omdat de tijd voorbijvloog, of was er juist veel tijd omdat de dagen zo goed als openlagen? Het voelt als een ogenschijnlijke tegenstrijdigheid van tijd, die ik nog altijd niet helemaal begrijp.

Iets om verder over na te denken dus. En als dat denken me dan even te veel wordt, kan ik altijd zo even de achterdeur uitstappen en die typische frisse herfstlucht opsnuiven. Er is toch tijd zat.

TEKST SYBOLT FRISO

De verhuurdersvergunning

Een effectief wapen tegen ongewenst verhuurdersgedrag?

Goed nieuws voor de Groninger huurder! Verhuurders die zich misdragen lopen binnenkort het risico dat zij hun verhuurdersvergunning moeten inleveren. Dit heeft als gevolg dat zij niet meer mogen verhuren aan studenten binnen de gemeente Groningen. Maar wacht even... is dit geen oud nieuws? Dat klopt, want de verhuurdersvergunning bestaat al sinds 1 januari 2019 en is dus alweer bijna twee jaar oud. Desalniettemin is er een reden voor een klein feestje, omdat er onlangs bekend is gemaakt dat de gemeente binnenkort tot daadwerkelijke handhaving van het vergunningstelsel wil overgaan. De fase van vergunningen uitdelen aan elke verhuurder en dossiers opbouwen is daarmee tot

een eind gekomen. Nu is het dus afwachten welke gevolgen dit gaat hebben voor zowel huurders als verhuurders in Groningen.

Er gaat nogal eens wat mis bij de verhuur van woonruimte in Groningen. Te denken valt aan verdachte servicekosten, te hoge huurprijzen, het onterecht inhouden van de borgsom en achterstallig onderhoud. In de meer extreme gevallen kun je denken aan pesterijen, ongeoorloofde huisbezoeken, intimidatie en geweld. Voor al deze gevallen kent de GSB al jaren het Meldpunt Ongewenst Verhuurdersgedrag (MOV). Het doel van dit meldpunt is om, samen met de gemeente en de politie, meer inzicht te krijgen in de problemen die er spelen onder de huurders en verhuurders in Groningen. Per 1 januari 2019 is het wapenarsenaal tegen ongewenst verhuurdersgedrag dus uitgebreid met de toevoeging van

de verhuurdersvergunning. Waar de inzichten van het MOV vroeger met name werden gebruikt bij het lobbyen voor een strengere aanpak van misdragende verhuurders, dienen zij tegenwoordig ook ter uitvoering van het vergunningstelsel.

Voor een rechtenstudent als ik werpt het vergunningstelsel natuurlijk vragen op. Hoe effectief is het? Welke belangen spelen mee? Zijn er tegenstanders van het stelsel en wat zijn hun plannen? Is het stelsel juridisch houdbaar? Het leek me verstandig om bij het begin te beginnen. Aangezien de GSB aan de wieg van het stelsel heeft gestaan, klopte ik bij hen aan voor wat meer verduidelijking.

Het werd mij duidelijk dat bij de totstandkoming van de verhuurdersvergunning meer partijen betrokken waren dan alleen de gemeente en de GSB.

Omdat het stelsel nieuw terrein is op het gebied van woningverhuur, is op dit moment niet te zeggen of het juridisch stand houdt

Grote woningcorporaties, maar ook particuliere verhuurders, zijn betrokken bij het proces. Dat is normaal, omdat voor hen de consequenties van het vergunningstelsel groot kunnen zijn. Naast een waarschuwing kan er namelijk een boete worden opgelegd en in het uiterste geval volgt intrekking van de vergunning. Deze ingrijpende consequenties zorgen er logischerwijs ook voor dat er tegenstanders van het vergunningstelsel zijn. Een groep van particuliere verhuurders heeft zich verenigd en zijn met een eigen voorstel gekomen. Het leek hen een beter idee om in plaats van een vergunningstelsel, een zelfreguleringsstelsel te hanteren. De GSB heeft daar destijds korte metten mee gemaakt (iets met een slager die zijn eigen vlees keurt). Bovendien bleken in het samenwerkingsverband van verhuurders een paar bekende (lees: beruchte) namen te zitten. Er waren volgens de GSB dus genoeg redenen om te twifelen aan een dergelijk systeem. Gelukkig blijkt achteraf dat de gemeente de mening van de GSB destijds deelde.

Goed, de gemeente heeft zich dus netjes gehouden aan het beginsel van hoor en wederhoor. Ondanks enige weerstand is het vergunningstelsel er uiteindelijk toch gekomen. De vraag is nu hoe effectief het stelsel gaat zijn. Handhaving zal in dit vroege stadium met name bestaan uit het geven van waarschuwingen. Het valt niet te verwachten dat er op korte termijn daadwerkelijk verhuurdersvergunningen worden ingetrokken. Hiervoor is immers

pas voldoende grondslag indien er voldoende gewaarschuwd is en er eventueel een boete is opgelegd. Opmerkelijk is dat de meldingen bij het MOV in het tijdperk voorafgaand aan de invoering van het vergunningstelsel (dus vóór 1 januari 2019), niet zijn meegenomen in de dossieropbouw voor de handhaving van het vergunningstelsel. Dit is natuurlijk erg jammer, omdat deze meldingen nu in feite verloren gaan. Nu kun je eerdere waarschuwingen niet meer betrekken bij de handhaving en moet men van voor af aan beginnen met handhaven. Het is meteen de reden dat er nu, bijna twee jaar na dato, pas over kan worden gegaan tot daadwerkelijke handhaving.

Dan nog de groep particuliere verhuurders die tegen het stelsel is. Deze groep heeft al laten weten dat, indien tegen één of meer van hen gehandhaafd zou worden, ze dit zullen aanvechten bij de rechter. Daarmee kom ik gelijk op de nog openstaande vraag van dit verhaal, namelijk de juridische houdbaarheid. Omdat het stelsel nieuw terrein is op het gebied

van woningverhuur, is op dit moment nog moeilijk te zeggen of het juridisch stand houdt. Met zekerheid valt echter te zeggen dat, indien er gehandhaafd gaat worden, eventuele maatregelen zullen worden aangevochten. Op deze wijze zal het vergunningstelsel indirect getoetst kunnen worden bij de rechter.

Je kunt natuurlijk je vraagtekens zetten bij dit stelsel. Waarom duurt het allemaal zo lang? Waarom worden oude meldingen van het MOV niet meegenomen? Gaat het daadwerkelijk iets opleveren of zijn we straks weer terug bij af? Voor de beantwoording van de vraag hoe effectief het vergunningstelsel gaat zijn, zitten we nu in een te vroeg stadium. Eerst zal moeten blijken hoe streng er gehandhaafd gaat worden en of er gerechtelijke procedures uit voort zullen vloeien. Het spant erom wat de rechter zal oordelen. Hebben we straks een sterk wapen tegen ongewenste verhuurders of wordt het systeem door de rechter van tafel geveegd? Het wordt hoe dan ook een spannende tijd voor de Groninger huurder!

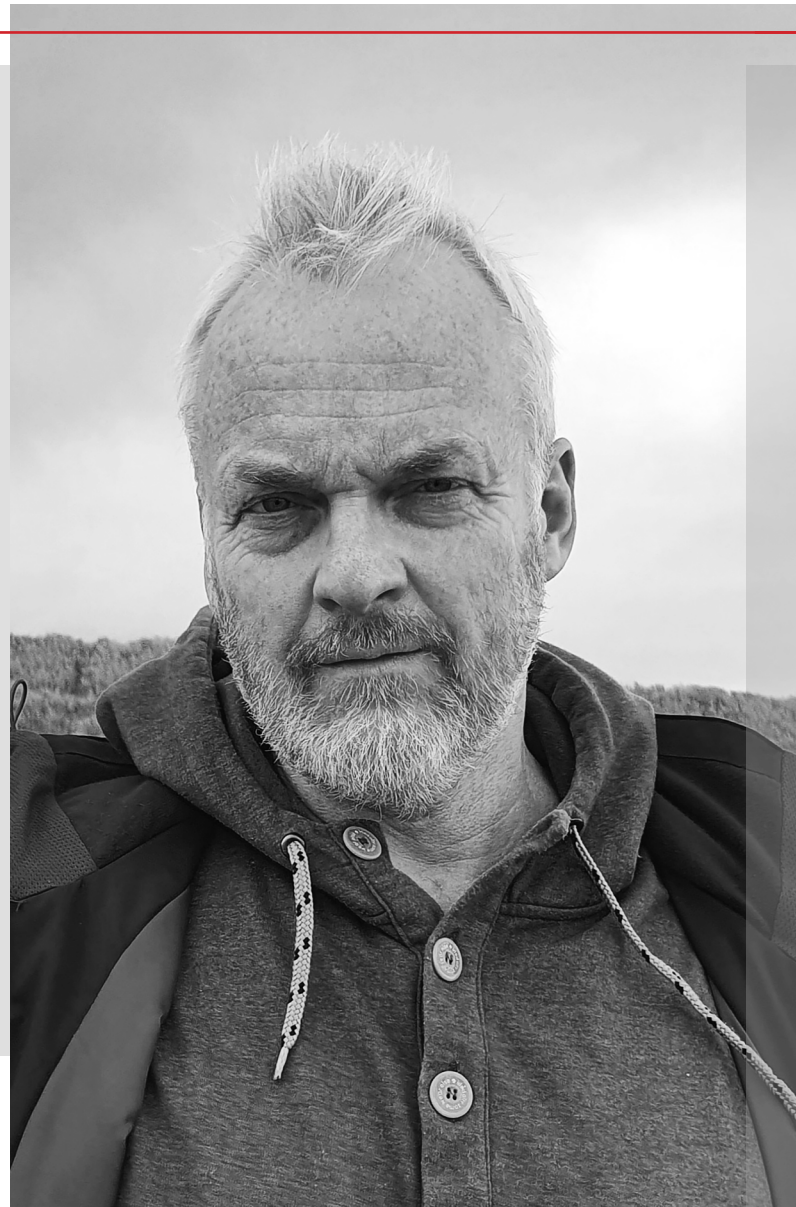
TEKST CARLO BAALHUIS

Heb jij problemen met je huurbaas? Doe een melding bij het Meldpunt Ongewenst Verhuurdersgedrag! Voor gratis advies over het huurrecht kun je terecht bij het Huurteam van de GSB. Check de website!

www.groningerstudentenbond.nl

gsb
NAIT SOEZ'N - 17

“Het mag wel weer wat dynamischer en pittiger”

Meng activisme met ondernemerschap en je krijgt Hans Moerkerk (1967). Tijdens zijn studietijd loodste hij de GSb door een roerige periode, die culmineerde in de bezetting van het voormalige DUO-gebouw. Terwijl hij nog studeerde, plantte hij de zaadjes van meerdere bedrijven in onder meer wijnbouw, reclame en horeca. De bevlogen ondernemer is ook nog eens eigenaar van Zondag, gelegen in het Noorderplantsoen, waar Christiaan hem sprak voor een interview.

Hoe ben je bij de GSb terecht gekomen? En waarom?

Ik ging in 1987 economie studeren aangezien ik was uitgeloot voor geneeskunde. De keuze viel op Groningen omdat hier veel familie woonde. Het eerste jaar heb ik fanatiek gestudeerd, m'n propedeuse gehaald, maar in mijn tweede jaar voelde ik aan dat ik wat meer wilde doen. Tijdens de introductieperiode kwam ik terecht in een standje van de GSb. Ze boden me daar aan om nog eens langs te komen en dat heb ik ook gedaan. Het kantoor zat toen nog aan de Visserstraat, dat herinner ik me als een vergaderhol dat helemaal blauw stond. Het klikte tussen mij en de GSb. Er was tijd voor gezelligheid en er stond altijd een krat bier in de buurt. Aan de andere kant was het een periode dat er steeds meer kwesties begonnen te spelen. Ik was altijd al politiek geëngageerd geweest dus dat viel wel goed bij mij. Het was destijds onrustig in onderwijsland. Er hingen veel bezuinigingen boven ons hoofd: de Harmonisatiewet, die bepaalde dat je binnen 6 jaar moest afstuderen, het bedrag van je studiefinanciering dat uit een lening bestond

werd groter en de OV-studentenkaart werd ingevoerd. De studentenbeweging was massaal tegen dat laatste punt omdat elke student 100 gulden moest inleveren. Tegenwoordig zouden studenten er juist alles aan doen om hem te behouden! De GSb wist een snaar te raken om weer actief te worden zoals ik als scholier al betrokken was bij protesten tegen kernwapens.

Wat onderscheidde de GSb van andere studentenorganisaties?

De GSb was links en radicaal met als tegenhanger de SORUG die rechts en corporaal was. Het was heel zwart-wit. Op onze ledenvergaderingen kwamen de communisten langs om zieltjes te winnen, tot aan het gemeenteraadslid namens de CPN toe. Niettemin waren we in onze jaren geen ideologische vakbond: we waren niet socialistisch, communistisch of pacifistisch. De bond was pragmatisch maar ook rebels ingesteld. We zaten op het spoor dat we niet wilden dat het onderwijs verschaalde, dat er geen studieuurverkortung kwam, dat je als student een normaal inkomen hebt... We vonden het niet nodig dat je daarvoor communistisch moet zijn of iets dergelijks. We waren niet gelieerd aan een politieke partij en de lijntjes met de politiek liepen via de LSVb. Lokaal waren dergelijke contacten er nauwelijks. De CPN wilde liever bij ons horen dan wij bij hen.

Wat kenmerkte het studentenleven in die jaren?

Ik was een vreemde eend in de bijt, met mijn economiestudie. Die studie was erg corporaal, veel studenten waren lid van verenigingen. Mijn studententijd speelde zich vooral af bij de GSb en de activiteiten die daarmee gepaard gingen. Op dagelijkse basis was ik vooral bezig met bestuurswerk: vergaderen, lobbyen, voorvergaderen, wonden likken, opnieuw lobbyen... Het was allemaal zó serieus dat ik mijn studie uiteindelijk ook niet heb afgerond. De laatste jaren deed ik eigenlijk helemaal niets meer aan mijn studie. Een studentenleven zoals je dat misschien had verwacht, zoals het normaal is in deze tijd, had ik dus niet. Ik woonde bijvoorbeeld ook een tijd met wat vrienden op een boerderij buiten de stad. Pas toen ik het te ver fietsen vond, ben ik in een sociale huurwoning in de Korrewegwijk terecht gekomen. Het was al met al een heel onbezorgde tijd. Ik werkte veel naast mijn studie, de beurs was nog vrij royaal.

Wat is je het meest bijgebleven van je bestuursjaar?

In de bestuursperiode 1990-1991 was het de ene na de andere bezetting, de ene na de andere nachtelijke tocht naar een gebouw. Het ging er ook vaak ruw aan toe, materieel gezien dan. Ik kan me nog een landelijke demonstratie in Den Haag herinneren waarvoor ik een deal kon maken met de NS: als wij minimaal 1000 treinkaartjes konden verkopen aan studenten, zou elk kaartje maar 10 gulden kosten. Op een paar standjes in de gebouwen van de universiteit konden studenten 10 gulden betalen en dan kregen ze een voucher. We kregen het voor elkaar om meer dan 2000 kaartjes te verkopen! Kort daarop ging ik met een paar jongens op de fiets – mét 20.000 gulden op zak – heel vroeg naar de NS om de vouchers in te wisselen voor de kaartjes. Op het station zetten we een punt op waar die 2000 studenten hun kaartje konden ophalen, wat natuurlijk voor heel lange rijen zorgde. Zoveel aanloop had de NS niet verwacht, dus ze moesten een extra trein laten rijden!

Dat was een mooi verhaal. Daarnaast natuurlijk de beruchte bezetting van de Informatiseringsbank [voorloper van DUO, red.]. We hebben hem in totaal 3 keer bezet. De eerste keer waren we met 300 man naar binnen gelopen en de hal bezet. Spandoekje ophangen, fotootje maken en klaar. De tweede keer waren we met de schoonmakers mee naar binnen gelopen en hebben de hele dag de boel bezet met 300 man. Aan het einde van de dag werden we er een beetje uitgeveegd

“De GSb wist een snaar te raken om weer actief te worden”

De Anne Frank-affaire

In januari 1993 schreef de redactie van de *Nait* Soez’n, onder de naam van een verzonnen hoogleraar, dat Anne Frank niet dood zou zijn, maar als Frank van Annen in een villa in Buenos Aires woonde. Hoewel het om een satirisch bedoeld artikel ging, haalde het artikel diverse landelijke media. Het Openbaar Ministerie overwoog zelfs vervolging. De media-aandacht zorgde voor veel rumoer, zowel binnen als buiten de GSB. Uit onvrede met de gang van zaken stapte bijna het hele bestuur op – onder wie penningmeester Hans Moerkerk – en zegden voorts tientallen leden hun lidmaatschap op.

door de politie. De derde keer is het uit de hand gelopen. Je werd steeds radicaler, het werd alsmaar makkelijker om zo te denken. Toen hebben we ons vóór openingstijd met breekijzers naar binnen gewerkt. Het was ons doel om ons zo lang mogelijk te verschansen in die toren. Het ging niet meer om de publiciteit maar om het verstoren van het proces. Dat ging zelfs zover dat er een paar jongens meegingen die heel gericht zochten naar belangrijke documenten, zoals plannen voor bezuinigingen. Met 33 mensen gingen we aldus naar binnen. Opvallend was ook dat het de hardste vakbondsmensen waren, die niet alleen uit Groningen kwamen. We hebben het volgehouden tot het einde van de dag, toen de politie en de brandweer ons eruit kwamen halen. De ME moest via het trappenhuis omhoog – de liften hadden we onklaar gemaakt – en ze moest zich een weg banen door allerlei meubilair dat we hadden geplaatst om ze zoveel mogelijk te vertragen. Echt compleet uit de hand gelopen. Naderhand zijn we dan ook vervolgd wegens lokaalvredebreuk: civielrechtelijk aansprakelijk gesteld en een boete van 4 ton. Anderhalf jaar lang hangt er een rechtszaak boven je hoofd waarin je met 32 anderen 400.000 gulden boete moet betalen. Uiteindelijk is het verlaagd naar 1 ton, 3.500 gulden per persoon. Die hele ervaring heeft zó negatief uitgepakt voor de betrokkenen dat de hele studentenvakbond in Nederland een paar jaar in een dal terechtkwam. Allemaal onze eigen schuld. We werden te radicaal en daarvoor zijn we gepakt.

Dat was je eerste bestuursjaar, maar een paar jaar later maakte je een comeback.

In een erg rommelige periode bovendien. Ik was voorzitter van de Usva, mijn hart lag nog steeds bij de GSB – er speelde van alles in onderwijsland – maar bij die club was er allerlei gedoe. Er waren veel interne ruzies, bestuursleden vertrokken en op een goed moment zaten ze zonder bestuur. Op een ledenvergadering droeg ik mezelf dan maar voor als interim-bestuur. De bond zat toen een beetje in een impasse, we hadden nog steeds last van die bezettingen uit mijn eerste bestuursjaar. Toen er weer een beetje vaart in begon te komen, kwam ik terug als interim- en kort daarop als gewoon bestuur. Laten we maar wel zeggen: bij gebrek aan beter... We kregen te maken met een rel rond de *Nait* Soez’n. De *Nait* was een flink onderdeel binnen de GSB waar altijd genoeg mensen bij betrokken waren. Meer dan de

“We werden te radicaal en daarvoor zijn we gepakt”

helft van het hele budget ging op aan de *Nait* en het was ook een flinke klus om daarop te bezuinigen, want de redactie zorgde er bij ledenvergaderingen wel voor dat dat niet ging gebeuren. Daarnaast opereerde dat blad heel erg zelfstandig. Wij hadden als bestuur geen enkele invloed op de inhoud. Dat kon ertoe leiden dat we begin 1993 allerlei media over ons heen kregen en we bij het College van Bestuur moesten verschijnen omdat de *Nait* een artikel had geschreven over Anne Frank. Mijn bestuursgenoot Karel Beke en ik gingen naar de ledenvergadering om een motie van wantrouwen in te dienen tegen de redactie, want wij vonden dat zij moesten opstappen. Die motie werd afgewezen. Karel en ik zeiden dat wij dan maar opstapten en dat hebben we ter plekke gedaan. We deden de deur open van het pand van de Pelsterstraat en er stonden 4 à 5 man van de pers voor onze neus om verhaal te halen! Dat was voor mij het sluitstuk van mijn tijd bij de GSB.

Spraakmakende gebeurtenissen allemaal natuurlijk, maar ook wel negatief. Wat was een uitgesproken leuk aspect van die periode?

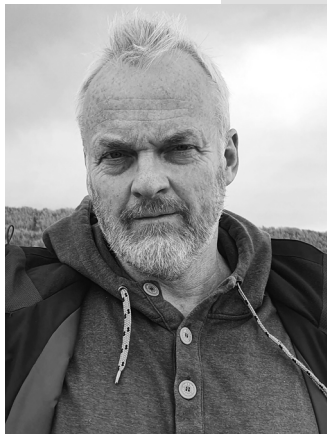
Het plakken van posters vond ik heel leuk! Op een goede avond was ik aan het plakken en de baas van de discotheek waar ik werkte passeerde mij. Hij vroeg me of ik voor hem ook posters kon gaan plakken, dat wilde ik wel doen. Dat is al met al uitgegroeid tot een van de bedrijven die ik nu nog steeds heb.

Wat heb je opgestoken van je tijd bij de bond?

Kort gezegd: veel bestuurservaring. Begrijpen hoe je een vereniging moet besturen, budgetteren, afwikkelen, voorbereiden, zoeken naar consensus, zoeken naar oplossingen als mensen echt niet met elkaar door één deur kunnen. Het was een hele kunst om de vereniging te runnen die 1000 mensen telde. Ik had een dagtaak aan overleggen, vooroverleggen... Ik heb ook geleerd hoe een instituut als de universiteit werkt, hoe je moet omgaan met ambtenaren, hoe justitie in elkaar steekt... Veel geleerd. De kern was in één woord: acties. Wat willen we en hoe pakken we dat aan? Financiën en acties, daar had ik mijn handen echt vol aan. Ledenwerving trouwens ook, daaraan moest iedereen meehelpen. We gingen 2 keer per jaar op beleidsweekend, lekker naar Schiermonnikoog.

Wat is de rode draad geweest in je carrière toen je van de universiteit ging?

Ik ben ondernemer geworden, maar dat begon al in mijn studententijd. Al liftend wilde ik Groningen even ontvluchten vanwege liefdesverdriet en was van plan om naar Marseille te gaan. In Parijs werd ik opgepikt door een vent die iets veel beters voor mij wist. Hij reed de Beaujolais in [beroemde wijnstreek in Oost-Frankrijk, red.] en bracht me naar een boerderij in *the middle of nowhere*. “Hier kun je de komende 2 weken gaan werken,” vertelde hij me. Eerst 2 dagen voorbereiden door de stallen te vegen en voor 50 man bedden klaar te zetten, daarna 2 weken meehelpen bij de druivenoogst. Hard werken, veel zon, zuipen, een en al feest. Oude liefde weg, nieuwe liefde gekregen... Jarenlang bleef ik terugkomen, ik nam steeds meer vrienden mee, en na verloop van tijd is dat uitgegroeid tot een eigen bedrijf. Mijn eerste bedrijf had ik dus al toen ik student was, hoewel ik het werk daarvoor in de zomermaanden deed. Wat in Groningen begon als affiches plakken voor die ene discotheek, wist ik tegen mijn achtste studiejaar uit te breiden tot een bedrijf dat in heel Nederland actief was. M’n studie had daar natuurlijk onder te lijden. Maar goed, zo ben ik het ondernemerschap ingerold. Verschillende kanten, zoals reclame, werkbemiddeling, later horeca bijgekomen. Rond 2000 was mijn reclamebedrijf ‘monopolist’ in Nederland wat betreft wildplakken. Vrachtwagenladingen aan papier gingen erdoorheen voor radiostations, houseparty’s, nieuwe cd’s, films... Ik had 25 jongens in dienst die alleen maar bezig waren met wildplakken in heel Nederland. Het was een aaneenschakeling van in beslag genomen affiches, auto’s, fietsen, noem maar op. Het klinkt allemaal heel ernstig, maar de kosten die ik daaraan had waren veel lager dan de omzet die ik kon draaien. Aan de andere kant kon ons business-model dit gewoon niet lang meer volhouden. Die opzet is tegenwoordig helemaal omgebouwd naar de legale wereld. We hebben contracten met gemeenten en energiebedrijven. Op dat punt heb ik veel profijt gehad van mijn GSB-tijd, want hier kwam het goed van pas dat ik wist hoe ik met ambtenaren moest omgaan en hoe ik samenwerkingen tot stand moest brengen. Elk affiche hangt er gewoon netjes mét vergunning.

“Mijn kick krijg ik van iets bedenken, daarmee bezig gaan, er creativiteit en energie in stoppen”

Tegenwoordig ben je werkzaam bij een keur aan reclamebedrijven, je bent eigenaar van Zondag, partner bij Dagpas... Wat trekt je zo in al deze verschillende bedrijven?

Als ik de huidige situatie als uitgangspunt neem, dan is het erg hinderlijk dat ik te maken heb met ‘achterwaarts ondernemen’: ik zie m’n omzetten wegvallen, horeca moet sluiten, dus ik ben alleen maar bezig met *damage control*. Mijn kick krijg ik van iets bedenken, daarmee bezig gaan, er creativiteit en energie in stoppen. Wanneer iets pruttelt, wanneer het niet bloeit, dan verliest het mijn belangstelling. De rode draad in mijn leven is bouwen. Noem het rusteloosheid, zo je wil.

Je hebt je een paar jaar geleden op de politiek gestort in de vorm van 100% Groningen. Wat maakt 100% Groningen tot jouw partij?

Eenmaal klaar met studeren werd ik aldus ondernemer. Je gaat gewoon van de ene naar de andere fase in je leven. Desondanks bleef het kriebelen om iets te doen, om actief te zijn. Ik had een klant die actief lid was van de Stadspartij en hij vroeg me een keer om eens langs te komen. Zo werd ik actief bij de Stadspartij. Twee keer campagnes voor gedaan, met zaken als het drukwerk regelen kon ik mijn vak ook mooi uitoefenen. Toch ben ik geswitcht naar 100% Groningen omdat het een club is met meer jonge mensen, modernere aanpak, pragmatischer ingesteld, minder conservatief dan de Stadspartij. Op het moment ben ik woordvoerder op dossiers in de gemeenteraad, wat inhoudt dat ik in raadscommissies het woord voer namens de partij. Mocht een raadslid uitvallen om wat voor reden dan ook, dan schuif ik door naar die positie. Inhoudelijk stort ik me op onderwerpen als het nieuwe Cultuurpodium, dat de vervanger moet worden van de Oosterpoort. Ik heb nu wat meer tijd, dus ik word actiever. Een terugkeer in de politiek, want het bleef jeuken.

Wat zou je de GSb van vandaag de dag willen meegeven?

Ik hoop dat jullie weer een beetje, ja, radicaler worden. Het is moeilijk voor mij om in te schatten wat de kracht van de studentenbeweging nu is. Ik mis de radicalere signalen in de maatschappij. Het is erg braaf, makkelijk, gezapig. Waar is de vlammende, ideologisch gevoede strijd vanuit de studenten gebleven? De laatste paar jaar begint het op het vlak van klimaat er weer op te lijken, maar bij de studenten nou niet bepaald. Het mag allemaal wel weer wat dynamischer en pittiger. Volgens mij sluimert er heel veel onrust. Ik heb 4 kinderen van wie er 2 studeren en die zijn ongelukkig met hun vooruitzichten. Met een radicaler geluid kun je zulke mensen aan je binden. Zet in op guerrilla-acties: creatief iets opzetten om op te vallen zodat je makkelijk *viral* kunt gaan. Wees lekker rebels!

TEKST CHRISTIAAN BRINKHUIS

Bestuur aan het woord

Toen mij het thema van deze editie werd verteld ben ik gaan nadenken. Wat is zin en onzin? De zin en onzin van het leven? Het doet me denken aan alles, maar tegelijkertijd niets. Het doet twijfelen aan de grondvesten van ons bestaan. Ik kwam tot de conclusie dat het een bodemloze put van twijfel is waar je maar beter niet aan kan beginnen. René Descartes begon te twijfelen aan alles en bouwde vanaf daar zijn hele wereld opnieuw op. Ik denk dat dit niet gezond is, hoe naïef dat misschien wel is. Iedereen heeft tenslotte iets van houvast nodig. Mijn bodemloze put heeft dan ook een deksel gekregen waar zo nu en dan een beetje twijfel uit mag ontsnappen.

Zo twijfel ik over de zin en onzin van het online onderwijs van het moment. De analogieën over de vonk in de ogen van de docent die zijn verhaal gepassioneerd overbrengt zijn eindeloos in haar synoniemen. Net zo eindeloos als mijn online werkgroepen voelen. Ik denk regelmatig dat ik een tussenjaar had genomen als ik een eerstejaars was geweest. Hoe de RUG en Hanze dit jaar dan ook meer aanmeldingen van Nederlandse studenten dan voorheen hebben is mij dan ook een raadsel. Wat er van die aanmeldingen overblijft na februari is het grootste mysterie van het jaar. Naast de formule voor een vaccin natuurlijk.

Een zin die de afgelopen tijd door mijn hoofd spookt is afkomstig van een eerstejaars. Het raakte mij diep toen hij zei: “Ik weet niet of ik mijn studie gewoon niet leuk vind of dat het komt door het online onderwijs.” Het slaat wat mij betreft de spijker op zijn kop. Online onderwijs is een vreemde gewaarwording. Iedereen zit te doen alsof alles normaal is, volgt zijn college en probeert tevergeefs te discussiëren over het onderwerp van de week. Net als kortstondig mijn bodemloze put opentrekken en weer dichtgooien is dit een beetje naïef.

Alles is niet normaal, als je rondloopt bij de universiteit of de Hanze zie je een spookhuis. Lege gebouwen vol met rood-wit gestreepte linten, looplijnen en A4’tjes met ‘mondkapjes zijn verplicht.’ Waarom houden we dan nog vol dat het onderwijs zoals altijd doorgaat? We hebben geen fysieke colleges, mede dankzij de docenten die - terecht overigens - te bang zijn voor hun gezondheid om op locatie les te geven. Waarom betalen we dan nog collegegeld? Waarom krijgen we geen compensatie voor de leerachterstanden die we oplopen? Waarom gaan middelbare scholen ten koste van alles door om leerachterstanden te voorkomen maar gebeurt dit bij de universiteit en hogeschool niet? Wat is de zin en onzin van onszelf in de schulden steken voor deze deprimerende boel? Wat is de zin en onzin van iets wat de beste tijd van ons leven zou moeten zijn?

Ik was opzoek naar antwoorden over de zin en onzin van dit geheel, ik heb alleen nog maar meer vragen. Meer twijfel. Als iemand een antwoord weet hoor ik het graag.

Met immer strijd bare groet,

Marinus Jongman, voorzitter bestuur ‘20-’21

Nait Soez'n, moar doun!

Surf snel naar de geheel vernieuwde website **www.naitsoezn.nl**
voor de nieuwste artikelen en volg ons op *Facebook* en *Instagram*!

